

**BECSÖNGETTEK!
A BÚZA ÚTJA
A TANÉV SORÁN**

BÚZA A VILÁGBAN

- Fő termesztési területe a mérsékelt öv, ahol a táplálkozás alapját jelentő kenyér alapanyaga, kenyérbúza.

Miért terjedt el széles körben a világon?

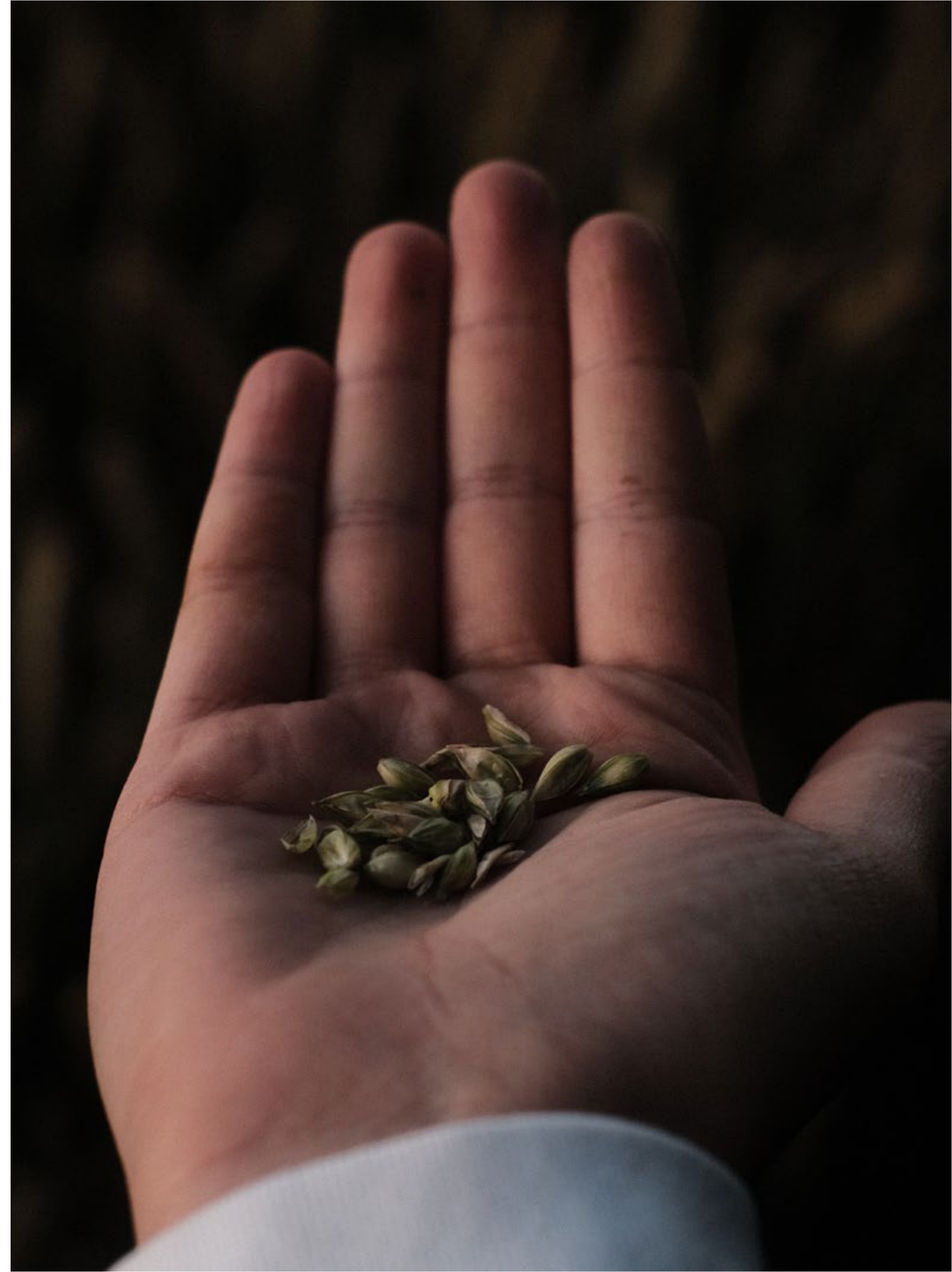
1. jó az alkalmazkodóképessége
2. bő a termése
3. jól tárolható
4. sokoldalúan felhasználható
5. termesztése jól gépesíthető

BÚZA HAZÁNKBAN

- Magyarországon a búza a 2. legnagyobb területen termesztett növény
- általában a magasabb hozamok a dunántúli megyékben (Tolna, Baranya, Fejér, Somogy) születnek
- az Alföldön termelt búza sütőipari tulajdonságai jobbak

Becsöngettek - lassan a búzaszemek a magágyba kerülnek

- vetési idő: október 5-20.
- soros vetés, gabonasortávra vetés 12 cm mélyre
- kötöttebb, ülepedettebb talajon 4-5 cm mélyre

Mi történik ősszel a búzával?

- csírázás megindulásához a száraz búzaszem tömegének felét kitevő vizet vesz fel
- kicsírázik a mag, majd kikel a növény, kizöldül a határ
- a fiatal növény 1, 2, majd 3 levelet hoz
- elkezd bokrosodni, ami azt jelenti, hogy oldalhajtásokat képez
- ha elérkezik a tél, nyugalmi állapotba kerül

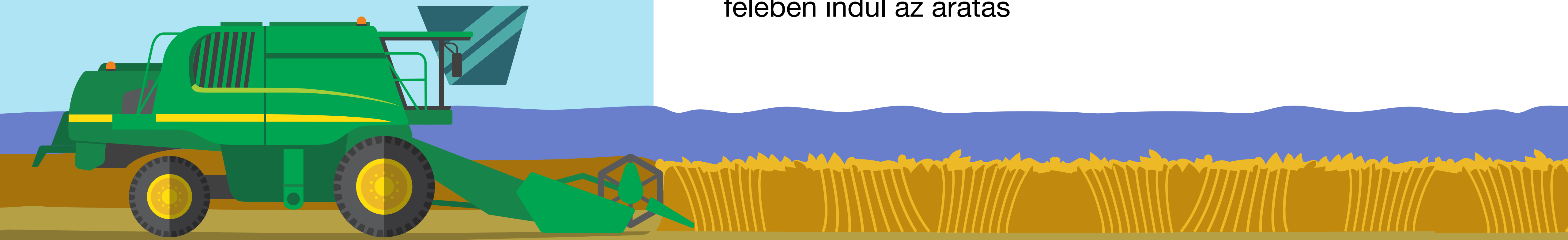
Tavaszi félév - a búza újra fejlődésnek indul

- **bokrosodás** - márciusban folytatódik, amint elkezd felmelegedni az idő
- **szárba indulás, szárnövekedés**
- a búza szárát szárcsomók szártagokra osztják
- az első szárcsomó megjelenésével indul a tszárnövekedés és a kalász megjelenéséig tart
- **kalászolás** - a búza virágai összetett virágzatot, kalászt alkotnak
- **virágzás**

Ó, ió, ció..... érik a búza, kezdődik az aratás

- mire véget ér a tanév, a búzaszemek már érésben vannak, hamarosan kezdődhet az aratás
- búzaszemek = búza barnáspiros színű szemtermése
- a búzát gabonakombájnnal takarítják be, június második felében indul az aratás

Mire van szüksége a búzának?

Az éghajlat

- az egész ország területe alkalmas búzatermesztésre (kivéve a magas hegységek)
- a kezdeti fejlődésére az enyhe, csapadékos ősz kedvező
- télállósága fagyűrőképesége
- a csapadékos, meleg május kedvező
- májusi viharban a gyengébb szárú fajták megdőlhethetnek
- éréshez és a szemek kifejlődéséhez kedvező, ha a június nem túlzottan meleg
- éréskor kedvezőtlen a sok csapadék

Mire van szüksége a búzának?

A talaj

A mély termőrétegű, jó szerkezetű, tápanyagokkal jól ellátott, jó vízgazdálkodású talajokat kedveli a búza.

Mit kell kialakítani a talaj előkészítés során?

- gyökerek fejlődéséhez megfelelő talajállapot
- csapadékvíz befogadásának előkészítése
- optimális magágy

Mit kell kialakítani a talaj előkészítés során?

- felső, magtakaró rétege laza, aprómorzsás, amely lehetővé teszi a csíranövény kibújását
- az alsó rétege tömörebb, erre kerül a mag, ebbe kapaszkodik a csíranövény gyökere
- egyenletes kelés érdekében a vetőágy mélységének és a felszínének is egyenletesnek kell lenni

Mire van szüksége a búzának?

A tápanyag

- ahogy az embereknek és az állatoknak, úgy a növényeknek is tápanyagokra van szükségük növekedéshez a fejlődéshez
- az őszi búza tápanyagigényes növények közé tartozik
- szükséges tápanyagokat főként műtrágya formájában juttatják ki a búzanövényeknek
- legfontosabb tápanyagai:
nitrogén, foszfor, kálium

Mire van szüksége a búzának?

A növényápolás

Ahogy az emberek és állatok, úgy a növények is megbetegedhetnek. A növények védelme érdekében a gazdákkal szoros együttműködésben dolgoznak a növényorvosok, akik szükség esetén „receptet”, növényorvosi vényt írnak fel a növény gyógyításához szükséges „gyógyszer”, a növényvédő szer használatához.

- **kórokozók** ellen (vírusok, baktériumok, gombák) - pl.: búzalisztharmat
- **állati kártevők** ellen - pl.: gabonapoloska
- **gyomok** ellen - pl.: pipacs

szükséges a búzatáblát megvédeni